

Παρατήρησις τοῦ κ. Ἀριστ. Κούζη.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω παρουσίαισιν τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ κ. Σολομωνίδου ὁ κ. Ἀριστ. Κούζης προσέθεσε τὰ ἑξῆς:

Ἐπιτρέψατέ μοι, ὅπως προσθέσω καὶ τὴν ἐμὴν ἀρίστην γνώμην, ἣν ἀπεκόμισα ἐκ τῆς προσεκτικῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου «*Ἡ ἱατρικὴ ἐν Σμύρῃ*» καὶ νὰ ἐπαναλάβω ὅσους ἐπαίνους ἠκούσατε περὶ αὐτοῦ. Τοῦτ' αὐτὸ δύναμαι νὰ εἶπω καὶ περὶ τοῦ ἑτέρου ἔργου τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, τὸ «*Θέατρον ἐν Σμύρῃ*», καίτοι διὰ τοῦτο δὲν εἶμαι ὁ εἰδικώτερος. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τούτων ἤχθην, ὅπως συστήσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τὴν ἀνάλογον βράβευσιν τοῦ συγγραφέως κ. Σολομωνίδου, ὡς μεγάλως συμβαλόντος εἰς κυριώτατον τομέα ἀποστολῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ.—Λαογραφία καὶ δημοτικὰ τραγούδια, ὑπὸ Κωνστ. Ἀ. Ρωμαίου.

Δὲν θὰ εἶχα ποτὲ τὴν τόλμην νὰ ἐκθέσω ἐνώπιον τῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας σκέψεις ἀποκλειστικῶς σχετικὰς μὲ τὴν δημοτικὴν μουσικὴν—μουσικὸς δὲν εἶμαι οὔτε μουσικολόγος—ἂν δὲν συνέβαινε τὰ δημοτικὰ τραγούδια νὰ εἶναι σημαντικὸν θέμα τῆς Ἑλληνικῆς λαογραφίας καὶ δὲν εἶχα δι' αὐτὴν ἀνεκαθεν ἐνδιαφέρον.

Νεαρὰ εἶναι ἀκόμη ἡ λαογραφικὴ ἐπιστήμη καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ εἰς τὸν τόπον μας. Ἄλλ' ὁ ἀείμνηστος ἰδρυτὴς τῆς Ἑλληνικῆς λαογραφίας, ὁ Νικ. Πολίτης, ἠδυνήθη νὰ θέσῃ τόσον στερεὰς καὶ πλατείας βάσεις, ὥστε καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του (1921) αἱ λαογραφικαὶ μας ἔρευναι νὰ προαχθοῦν εἰς βαθμὸν σημαντικόν. Ἡ νεαρὰ ἐπιστήμη προσέλαβε δημοτικότητα καὶ πολλοὶ ἠσχολήθησαν εἰς τὰ ἐπὶ μέρους προβλήματα. Ἐπιβλητικὸν εἶναι τὸ πολύτομον ἔργον τοῦ συναδέλφου κ. Φαίδωνος Κουκουλέ, «*Βυζαντινῶν βίος καὶ Πολιτισμὸς*», ὅπου ἐθησαυρίσθη ἀφθονώτατον λαογραφικὸν ὕλικόν. Τὸ χρησιμώτατον ἔργον ὀφείλομεν τόσον εἰς τὴν μακροχρονίαν καὶ κοπιώδη προσπάθειαν τοῦ συγγραφέως, ὅσον καὶ εἰς τὴν γενναίαν πρόθεσιν τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀπαιτηθεῖσαν μεγάλην δαπάνην πρὸς ἔκδοσίν του. Περισσότερα δὲν ἐπιτρέπει ὁ χρόνος νὰ εἴπωμεν ἀλλὰ δὲν θὰ ἀποσιωπήσωμεν ἐργασίας ποῦ ἀπέβλεψαν εἰς τὴν συνολικὴν θεώρησιν καὶ ἀξιολόγησιν τῆς ἐθνικῆς μας Λαογραφίας.

Μεταξὺ τούτων προέχει ἡ συμβολὴ τοῦ καθηγητοῦ κ. Στίλπωνος Κυριακίδου. Οὗτος κατῳρθωσε νὰ δώσῃ πιδὸ συγκεκριμένον καὶ οὐσιαστικὸν ὄρισμόν τῆς Λαογραφίας, ὅτι εἶναι ἡ ἐπιστήμη τοῦ καθολικοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Εἰς τὸν λαϊκὸν τοῦτον πολιτισμὸν μετέχουν ὅλοι καὶ αἱ ἀνεπτυγμέναι ἀκόμη τάξεις ἂν καὶ εἰς βαθμὸν μικρότερον. Δέχεται τὴν συνύπαρξιν καὶ ἀλληλεπίδρασιν τοῦ λαϊκοῦ καὶ τοῦ ἀνωτέρου πο-

λιτισμοῦ, ὅσον καὶ ἂν εἶναι διαφορετικοί. Εἰς τὸν δεῦτερον κυριαρχεῖ ὁ ὀρθολογισμός, εἰς τὸν πρῶτον ἡ μαγικὴ ἢ συνειρμικὴ διανόησις· ὅταν ἓνα εἶναι κοντὰ εἰς τὸ ἄλλο εἶναι σύγχρονα καὶ ἡ αἰτία του. Ἀπέκρουσεν οὗτος τὴν θεωρίαν τοῦ Spamer, ὅτι λαογραφία σημαίνει ἀπλῆν χαρακτηρολογία καὶ μὲ δυνατὰ ἐπιχειρήματα καθώρισεν ὅτι ὁ λαϊκὸς καὶ ἔθνικὸς πολιτισμὸς μὲ ὅρια καθωρισμένα ἀλλὰ καὶ μὲ ὄλην τὴν ἀκραιότητά του πρέπει νὰ μείνῃ ὡς τὸ ἰδιαιτέρον θέμα τῆς λαογραφικῆς Ἐπιστήμης.

Ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων λεπτομερειῶν ὁ Κυριακίδης ἐτόνισεν ἀρκετά, πῶς ἡ σημερινὴ λαϊκὴ ζωὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔχει καὶ καθεαυτὴν μεγάλην ἀξίαν καὶ ὅτι ἐξεπεράστηκε ἡ παλαιότερα ἀντίληψις, καθ' ἣν τὰ ἔθιμα καὶ αἱ παραδόσεις μας χρησιμεύουν μόνον νὰ μᾶς συνδέουν μὲ τὴν μεγάλην εἰς δόξαν καὶ λάμψιν Ἀρχαιότητα.

Συμπληρωματικαὶ παρατηρήσεις μου ἐνίσχυσαν κατόπιν τὴν σπουδαίαν αὐτὴν συμβολήν. Προλογίζων τίς λαϊκὰς λατρεῖες τῆς Θράκης καὶ τὰ Ἀναστενάρια ἐξέθεσα, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν κάθε ἐπιστήμων λαογράφος νὰ παίρῃ ὑπεροπτικὴν στάσιν ἔναντι τῶν λαϊκῶν ἀτόμων καὶ νὰ καταδικάζῃ μὲ ἀγανάκτησιν τὴν παχυλὴν δῆθεν ἀμάθειαν καὶ τὰς δεισιδαιμονίας των. Χάριν τῆς ἐρεύνης καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωσιν, ὅτι καὶ ὁ ἴδιος δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένος δεισιδαιμονιῶν—καὶ αὐτὸς ὁ ἀκρατος ὀρθολογισμὸς εἶναι ἤδη δεισιδαιμονία—δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένος μάλιστα εἰς περιστάσεις κοινὰς φόβου, πόνου καὶ δυστυχίας, ἀνάγκη νὰ πλησιάζῃ τὸ κάθε λαϊκὸν ἄτομον μὲ συμπάθειαν καὶ κατανόησιν. Πρέπει οὗτος νὰ ἔχῃ συμμετοχὴν εἰς τὴν λαϊκὴν ζωὴν, κάποιαν μέθεξιν σύμφωνα μὲ τὸν πλατωνικὸν αὐτὸν ὅρον. Αὐτὴ ἡ μέθεξις πολὺ θὰ βοηθήσῃ τὸν ἐρευνητὴν εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ ὅχι μόνον ἓνα μεμονωμένον ἔθιμον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ τὸ τοποθετήσῃ ἀσφαλῶς κοντὰ εἰς τὰ συγγενῆ ἄλλα ἔθιμα καὶ νὰ ἐπιτύχῃ ἔτσι φωτεινὴν εἰκόνα τοῦ συνολικοῦ καὶ ὀργανωμένου λαϊκοῦ βίου. Σημειώνομεν ἀκόμη ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ἀποτελεσματικὴ ἡ μέθεξις, ἀνάγκη εἶναι νὰ ἔχῃ ἀρχίσει ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἡλικίας ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸν λαόν.

Χάριν συντομίας παραλείπω νὰ ἐκθέσω ἄλλας παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὴν σκόπιμον διάρθρωσιν τῶν πολυπληθῶν θεμάτων τῆς Λαογραφίας καὶ σταματῶ εἰς τὸν κύκλον τῶν θεμάτων ποὺ ὑπάγονται εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Τέχνης μὲ τὴν εὐρυτέραν σημασίαν. Ἐδῶ ἀνήκουν ἡ λαϊκὴ γλῶσσα, ἡ ποίησις, ἡ μουσικὴ, ὁ χορὸς, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ποικιλτικὴ, ἡ φορεσιὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Βασικὸν τῶρα εἶναι νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ καλλιτεχνικὸν στοιχεῖον εἰς ὅλας αὐτάς τὰς ἐκδηλώσεις. Σχετικὰ μὲ τὴν γλῶσσαν ἀρκεῖ ὁ λαογράφος νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς ἓνα τοπικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα, νὰ κατέχῃ μὲ ἀσφάλειαν τὸ σχετικὸν αἵτημα καὶ τότε νὰ προσέξῃ πῶς μιλοῦν καὶ διηγοῦνται ξεχωριστὰ λαϊκὰ ἄτομα, προικισμένα μὲ φυσικὴν λογοτεχνικὴν δεξιότητα. Θὰ ἐκτιμήσῃ τότε τὴν περιγραφικὴν δύναμιν, τὴν ἐπιγραμματικὴν συντομίαν, τὴν κυριολεξίαν, τὸν τόνον καὶ τὸν χρωματισμὸν τῆς ἐκφράσεως καὶ ὁ ἴδιος μὲ τὴ δική του αἰσθητικὴ

συναντίληψι, πού κανονικῶς δὲν λείπει ἀπὸ κανένα, θὰ καταγράψῃ κείμενα λόγου τέλειαις ὁμορφιάς. Ἔτσι θὰ μιλοῦμε μὲ πεποίθησιν καὶ ὄχι μὲ κενὰς φράσεις γιὰ τὴ ζωντάνια καὶ τὴν μεγάλην καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσης εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς.

Τὸν αὐτὸν δρόμον θὰ πάρῃ ὁ λαογράφος, ὅταν μέλλῃ νὰ σπουδάσῃ τὴν λαϊκὴν ποίησιν, τὴν μουσικὴν καὶ τὸν χορόν. Θὰ εἶναι πάλιν χρεῖα ἀπὸ μικρὰς καὶ μὲ συχνὴν ἀναστροφὴν νὰ ἔχῃ ἀποκτήσῃ τὸ πολύτιμον ἰδιαιτέρον αἴσθημα καὶ μὲ τοῦτο κριτήριον θὰ παρακολουθῆσῃ ὄχι ὅποιονδήποτε ἀλλὰ τοὺς πρώτους τραγουδιστάς, ὄργανοπαίκτας καὶ χορευτάς, ὥστε νὰ μὴ τοῦ διαφύγῃ ἡ τελειότερα δυνατὴ ἐκτέλεσις. Ἔτσι θὰ προφυλάξωμεν τὴν λαϊκὴν μουσικὴν ἀπὸ κάθε νοθείαν καὶ ἐπιτήδευσιν, πού δυστυχῶς μερικοὶ τὴν ἐκλαμβάνουν ἐξευγενισμόν. Ἐπίσης ἐπίμονα θὰ ζητηθῆ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀξία εἰς τὴν λαϊκὴν μας ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν διακοσμητικὴν καὶ τὴν ἐνδυμασίαν. Καὶ ὅλα παρατηρημένα μὲ τὴν ἀναγκαίαν αἴσθησιν καὶ ἐπιμέλειαν θὰ πείσουν τὸν καθένα καὶ πρῶτα ἡμᾶς τοὺς ἰδίους, πὼς ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὅπου ριζικὰ δὲν ἤμποδίσθη ἀπὸ ἀντιθέτους συνθήκας, διετήρησε κατ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ὀλόκληρον τὸ αἰσθητικὸν μεγαλεῖον του.

Παρὰ ταῦτα εὐλογοῦν εἶναι νὰ διατυπωθῆ ἡ ἀντίρρησης, ὅτι δύσκολον εἶναι νὰ ἐπαρκέσῃ ὁ λαογράφος εἰς τὴν ἐξακριβῶσιν τοῦ καλλιτεχνικοῦ στοιχείου εἰς τόσον πολλὰς καὶ διαφορετικὰς ἐκδηλώσεις τῆς λαϊκῆς ζωῆς. Βεβαίως καλὸν εἶναι καὶ ἀπαραίτητον νὰ ἔχῃ ἔστω γενικὴν καὶ στοιχειώδη οἰκείωσιν μὲ ὅλας τὰς καλὰς τέχνας. Ἄλλ' ἀρκεῖ, ὡς εἶπομεν, ἡ μέθεξις, ἡ πρῶτος καὶ ἀδιάλειπτος ἐπαφὴ καὶ ἀναστροφὴ μὲ τὴν λαϊκὴν ζωὴν. Πρόκειται περὶ αἰσθητικῆς ἐφηρμοσμένης εἰς πράγματα περισσῶς γνώριμα εἰς τὸν λαογράφον. Ὅπως ὁ ἐφωδιασμένος μὲ πολλὰς σχετικὰς γνώσεις ἀρχαιολόγος εἶναι ὁ καλῦτερος κριτὴς τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας τοῦ Παρθενῶνος ἢ τοῦ λεγομένου «Θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως» καὶ ὁ κλασσικὸς φιλόλογος ὁ ἀκριβέστερος ἐκτιμητὴς τῆς ποιητικῆς ἀξίας τοῦ Ὀμήρου, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ δόκιμος λαογραφικὸς ἐρευνητὴς εἶναι μοναδικὸς διὰ τὴν ὀρθὴν ἀξιολόγησιν κάθε λαϊκῆς τέχνης. Ὑπάρχουν βέβαια οἱ εἰδικοὶ μουσικολόγοι, οἱ εἰδικοὶ χορογράφοι, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν παγκόσμιον γραμματείαν, γενικῶς οἱ τεχνολόγοι, πού μποροῦν νὰ ἔχουν φωτεινὰς ἰδέας δι' ὅλα αὐτὰ, ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀντικαταστήσουν τὸν λαογράφον, ἐφ' ὅσον δὲν γνωρίζουν ἐπακριβῶς ὅλα τὰ λαϊκὰ πράγματα.

Τὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ ἰδίως τὰ τοῦ τραπεζιοῦ καὶ τὰ κλέφτικα συχνὰ κακολογοῦνται παραπονιάρικα, ὡς μοιρολόγια, καὶ ἀνίσχυρα νὰ ἐμπνεύσουν εὐθυμίαν. Τοῦτο ἐρμηνεύεται ὑπὸ μερικῶν λογίων μας ὡς ἀποτέλεσμα τῆς μακρᾶς δουλείας τοῦ ἔθνους. Ἐρμηνεῖα ἐπιπολαία καὶ ἀστηρικτος. Ὁ παθητικὸς καὶ μελαγχολικὸς τόνος τῶν τραγουδιῶν αὐτῶν ἰδιάζει γενικὰ εἰς τὴν καθολικὴν ἀνατολικὴν μουσικὴν, πού

είναι εξαπλωμένη εις ὅλας τὰς βαλκανικὰς χώρας, τὴν Ρουμανίαν, Οὐγγαρίαν καὶ ἀκόμα διὰ τῶν Ἀράβων εις τὴν Ἰσπανίαν. Ἐξ ἄλλου ὁ διάσημος φιλόλογος Welcker εις τὰς μικρὰς του μελέτας, πραγματευόμενος περὶ τοῦ θρηνητικοῦ ἄσματος τοῦ Λίνου (*ailinon*), παρατήρητε πρὸ ἐνὸς αἰῶνος, ὅτι οἱ λαοὶ καὶ πρὸ πάντων εις τὸν Νότον συνηθίζουσι καὶ εις τὰς ἐορτάς των ἀκόμη νὰ τραγουδοῦν μελαγχολικὰ καὶ πένθιμα. Ψυχολογικῶς τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐνόητον. Φυσικὸν εἶναι ἡ εὐτυχία τῆς ἐορτῆς νὰ φέρῃ τὴν ἀνάμνησιν τῆς παλαιότερας ἢ τῆς ἐπικειμένης δυστυχίας. Παράδειγμα ἀντὶ πολλῶν ὁ γάμος. ὅπου δὲν λείπει ἡ πένθιμη πλευρὰ τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς νύμφης ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ τὴν πατρικὴν ἐστίαν.

Ἡ ἀλήθειαι εἶναι ὅτι τὰ κλέφτικα τραγοῦδια εἶναι συχνότατα μοιρολόγια λαϊκῶν ἡρώων καὶ ὅταν ἐκτελοῦνται μέτρια ἢ ἄσχημα φαίνονται ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορα. Δὲν ἐμπνέουσι τίποτε εις τοὺς ἀκροατάς. Ἄλλ' ὅταν ὁ λαϊκὸς τραγουδιστής, μόνος καὶ συχνὰ μὲ συνοδείαν ἄλλων, ἔχει ὄχι μόνον φωνὴν ἰσχυρὰν καὶ εὐκαμπτον ἀλλὰ καὶ ἔμφυτον εὐαισθησίαν, τότε τὸ ἀκρόαμα εἶναι ὅλως διαφορετικόν. Τὸ πένθος διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, τοῦ Βασίλη Τσέλιου ἢ τοῦ Παπαφλέσα γίνεται ὕμνος ἡρωϊκός, ποῦ βαθυτάτα μᾶς συγκινεῖ καὶ πολὺ ψηλὰ μᾶς ἀνεβάζει. Καὶ ὁ ἐνθουσιασμός αὐτός, ποῦ ἔχει διάρκειαν, εἶναι αἴσθημα κατὰ πολὺ ἀνώτερον ἀπὸ μίαν παροδικὴν εὐθυμίαν.

Ὅχι μόνον ὁ λαογράφος ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι χρέος νὰ ἐπιζητήσωμεν αὐτὴν τὴν συγκίνησιν καὶ ἔξαρσιν. Δὲν ἀρκοῦν ὅσα καὶ ἂν γνῶρίζωμεν διὰ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς. Εἶναι τόσον πολλά, ποῦ κρατοῦμεν προχείρως ἓνα μέρος μικρόν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρίστην δυνατὴν ἐκτέλεσιν ἐνὸς δημοτικοῦ τραγουδιοῦ ἀντικρύζομεν αὐτὴν ταύτην τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους ποῦ μᾶς μιλεῖ. Δὲν μᾶς διηγεῖται φυσικὰ ἱστορίας. Τοῦτο εἶναι δεύτερον. Τὸ πρῶτον καὶ κύριον εἶναι καὶ διὰ τὸν τραγουδιστὴν καὶ διὰ τοὺς ἀκροατάς του ὁ ὑψηλὸς σκοπός, ποῦ μᾶς ὀπλίξει μὲ νέαν δύναμιν καὶ φέρει κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη τὴν κάθαρσιν. Εἰς τὰ Ἠθικὰ Εὐδῆμεια ὁ αὐτὸς φιλόσοφος, ἀφοῦ καθώρισεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἶναι «τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον», γνωματεύει ὅτι ἡ ἀρχὴ αὐτῆ, ὁ ἐνθουσιασμός, ἀπολουομένου τοῦ λόγου, ὅταν δηλ. παύσωμε νὰ ἔχωμε στὸν νοῦ μας πράγματα, ἰσχύει μᾶλλον.

Ἡ μουσικὴ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἶναι ἀνατολικῆς προελεύσεως καὶ ἤτο γνωστὴ κατὰ τὴν Ἀρχαιότητα ὡς φρυγικὴ ἀρμονία τῶν αὐλῶν. Ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ μουσικὴ τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν εἶναι ἀνατολική, μεταδοθεῖσα ὅμως εις τοὺς Ἑλληνικοὺς τόπους ἔγινε ἰδιότυπος καὶ ἐθνικῆς.

Τελειώνω μὲ τὴν ἔγκυρον μαρτυρίαν τοῦ γνωστοῦ καὶ διακεκριμένου μουσικοσυνθέτου κ. Πέτρου Πετρίδη. Εἰς τὴν ἐπιφυλλίδα του εις τὴν ἐφημερίδα «τὸ Βῆμα» τῆς 3^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. (σ. 1-2), ἐπαινῶν τὴν δραματικὴν φωνὴν τῆς ὑψίφωνου Στίμπερ καὶ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ρόλου τῆς εις τὸν Ἰδομενέα τοῦ Μότσαρτ, ἐκθέτει ὅτι

μόνον ἔτσι ἢ δύσκολη καὶ συνήθως τόσο ἀχαρὶς τέχνη τῆς μουσικῆς προικίζεται μὲ τὴν πραγματικὴν τῆς ἔννοια καὶ ἀξίαν. Τὸ πᾶν εἶναι ἢ ἐκτέλεσις. Χρέος εἶναι ἄρα τοῦ ἐρευνητοῦ τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ λαογράφου νὰ εὕρισκῃ κάθε φορὰ τὴν ἀρίστην δυνατὴν ἐκτέλεσιν τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καὶ αἱ σχετικαὶ ἐκπομπαὶ τῆς Ἐθνικῆς Ραδιοφωνίας ἀπαραίτητον εἶναι ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὄρον νὰ ρυθμίζωνται.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ.— The rainfall in the Mediterranean region in relation to solar activity, by Leon. Carapiperis.* Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ κ. Βασιλ. Αἰγινήτου.

I. INTRODUCTION

In a series of three recent papers (5, 7, 8) I have examined the influence of solar activity a) on the rainfall of Athens, b) on the annual, winter and summer rainfall of 22 stations in Greece and c) on the summer rainfall of 30 selected stations of the Mediterranean.

The main conclusions of the above studies, were the following 1) The rainfall in the above mentioned regions shows a remarkable connection with the solar activity; 2) The influence of sunspots on the rainfall is well marked in winter; 3) The influence of sunspots on the summer rainfall is contrary to the annual and winter rainfall and 4) The variation of rainfall during the solar cycle shows sometimes a single oscillation and sometimes a double or triple oscillation,

In the present paper the influence of solar activity on the annual, winter and summer rainfall is examined in the whole of the Mediterranean maritime region.

2. OBSERVATIONAL MATERIAL AND METHOD USED

The rainfall data consist of annual, winter and summer totals from 30-35 selected coastal and island stations in the Mediterranean region having records covering at least four continuous cycles of sunspots. The number of stations which were taken into consideration were 35 for the annual 34 for the winter and 30 for the summer rainfall.

The missing data for a few months or years of the stations of Port-

* ΔΕΩΝ. Ν. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ, Αἱ βροχοπτώσεις τῆς Μεσογείου καὶ ἡ ἠλιακὴ δρασις.